EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 4.6.2025
COM(2025) 224 final

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Slovenian talous-, sosiaali-, työllisyys-, rakenne- ja finanssipolitiikasta

{SWD(2025) 224 final}

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Slovenian talous-, sosiaali-, työllisyys-, rakenne- ja finanssipolitiikasta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 kumoamisesta 29 päivänä huhtikuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1263[1] ja erityisesti sen 3 artiklan 3 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja rahoituskomitean lausunnon,

ottaa huomioon sosiaalisen suojelun komitean lausunnon,

ottaa huomioon talouspoliittisen komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

Yleisiä näkökohtia

(1) Asetuksessa (EU) 2024/1263, joka tuli voimaan 30 päivänä huhtikuuta 2024, täsmennetään tavoitteet talouden ohjausjärjestelmälle, jolla pyritään edistämään tervettä ja kestävää julkista taloutta, kestävää ja osallistavaa kasvua sekä resilienssiä uudistusten ja investointien avulla sekä ehkäisemään liiallisia julkisen talouden alijäämiä. Asetuksessa säädetään, että neuvosto ja komissio suorittavat talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä monenvälistä seurantaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä ’SEUT-sopimus’, tavoitteiden ja vaatimusten mukaisesti. Eurooppalaiseen ohjausjaksoon sisältyy erityisesti maakohtaisten suositusten laatiminen ja niiden noudattamisen valvonta. Asetuksella edistetään myös kansallista sitoutumista finanssipolitiikkaan, painotetaan keskipitkää aikaväliä sekä parannetaan noudattamisen valvonnan vaikuttavuutta ja johdonmukaisuutta. Kunkin jäsenvaltion on toimitettava neuvostolle ja komissiolle kansallinen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellinen suunnitelma, joka sisältää sen finanssipolitiikkaa, uudistuksia ja investointeja koskevat sitoumukset neljäksi tai viideksi vuodeksi jäsenvaltion vaalikauden kestosta riippuen. Näihin suunnitelmiin sisältyvien nettomenopolkujen[2] on täytettävä asetuksen vaatimukset,

[1] EUVL L 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

[2] Nettomenot sellaisina kuin ne on määritelty asetuksen (EU) 2024/1263 2 artiklan 2 alakohdassa: ’nettomenoilla’ tarkoitetaan julkisia menoja ilman i) korkomenoja, ii) harkinnanvaraisia tulopuolen

joita ovat vaatimus saada julkinen velka sopeutuskauden päättymiseen mennessä uskottavalle lasku-uralle tai pitää se tällaisella uralla taikka saada se pysymään maltillisella tasolla alle 60 prosentissa suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) ja vaatimus saada julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen supistumaan alle perussopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon ja/tai pysymään sen alapuolella keskipitkällä aikavälillä. Jos jäsenvaltio sitoutuu toteuttamaan asianmukaisen uudistusten ja investointien kokonaisuuden asetuksessa säädettyjä kriteerejä noudattaen, sopeutuskautta voidaan pidentää enintään kolmella vuodella.

(2) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241[3], jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Elpymis- ja palautumistukivälineestä tarjotaan jäsenvaltioille uudistusten ja investointien toteuttamiseen rahoitustukea, jossa on kyse unionin rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson ensisijaisten tavoitteiden mukaisesti tukivälineellä edistetään talouden ja yhteiskunnan elpymistä ja kestävien uudistusten ja investointien toteuttamista. Tarkoituksena on erityisesti vihreän ja digitaalisen siirtymän tukeminen sekä jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokyvyn vahvistaminen. Tukiväline auttaa myös vahvistamaan julkista taloutta ja vauhdittamaan kasvua ja työpaikkojen luomista keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä, parantamaan unionin alueellista yhteenkuuluvuutta ja tukemaan Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanon jatkamista.

(3) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2023/435[4], jäljempänä ’REPowerEU-asetus’, joka annettiin 27 päivänä helmikuuta 2023, pyritään poistamaan asteittain unionin riippuvuus Venäjältä tuotavista fossiilisista polttoaineista. Tällä tavoin edistetään energiaturvallisuutta ja monipuolistetaan unionin energiahuoltoa sekä lisätään samalla uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa, energian varastointikapasiteettia ja energiatehokkuutta. Slovenia on lisännyt kansalliseen elpymis- ja palautumissuunnitelmaansa uuden REPowerEU-luvun voidakseen rahoittaa keskeisiä uudistuksia ja investointeja, joilla edistetään REPowerEU-tavoitteiden saavuttamista.

(4) Slovenia toimitti 30 päivänä huhtikuuta 2021 komissiolle kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelmansa asetuksen (EU) 2021/241 18 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Komissio arvioi kyseisen asetuksen 19 artiklan mukaisesti elpymis- ja palautumissuunnitelman merkityksellisyyttä, vaikuttavuutta, tehokkuutta ja johdonmukaisuutta kyseisen asetuksen liitteessä V esitettyjä arviointia koskevia suuntaviivoja noudattaen. Neuvosto hyväksyi 20 päivänä heinäkuuta 2021 täytäntöönpanopäätöksen Slovenian elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn

---

toimenpiteitä, iii) unionin ohjelmista aiheutuvia menoja, jotka katetaan täysin unionin rahastoista saatavilla tuloilla, iv) unionin rahoituksen piiriin kuuluvien ohjelmien yhteisrahoituksesta johtuvia kansallisia menoja, v) työttömyysetuusmenojen suhdanteesta johtuvia osatekijöitä sekä vi) kertaluontoisia ja muita väliaikaisia toimenpiteitä.

[3] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

[4] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/435, annettu 27 päivänä helmikuuta 2023, asetuksen (EU) 2021/241 muuttamisesta elpymis- ja palautumissuunnitelmien REPowerEU-lukujen osalta sekä asetusten (EU) N:o 1303/2013, (EU) 2021/1060 ja (EU) 2021/1755 ja direktiivin 2003/87/EY muuttamisesta (EUVL L 63, 28.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

arvion hyväksymisestä[5]. Päätöstä muutettiin 16 päivänä lokakuuta 2023 asetuksen 18 artiklan 2 kohdan nojalla niin, että siinä otettiin huomioon ei-takaisinmaksettavan rahoitustuen enimmäisrahoitusosuuden päivitys ja siihen sisällytettiin REPowerEU-luku[6]. Rahoituserien maksamisen ehtona on asetuksen 24 artiklan 5 kohdan mukaisesti tehty komission päätös siitä, että Slovenia on tyydyttävästi saavuttanut neuvoston täytäntöönpanopäätöksessä asetetut asiaankuuluvat välitavoitteet ja tavoitteet. Tyydyttävä saavuttaminen edellyttää, että edeltävien samaa uudistusta tai investointia koskevien välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttaminen ei ole peruuntunut.

(5) Neuvosto antoi 21 päivänä tammikuuta 2025 komission suosituksesta suosituksen Slovenian kansallisen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelman hyväksymisestä[7]. Suunnitelma on toimitettu asetuksen (EU) 2024/1263 11 artiklaa ja 36 artiklan 1 kohdan a alakohtaa noudattaen. Se kattaa vuodet 2025–2028, ja siinä esitetään julkisen talouden sopeutus neljäksi vuodeksi.

(6) Komissio antoi 26 päivänä marraskuuta 2024 lausunnon Slovenian alustavasta talousarviosuunnitelmasta vuodeksi 2025. Komissio antoi samana päivänä asetuksen (EU) N:o 1176/2011 perusteella vuodeksi 2025 varoitusmekanismia koskevan kertomuksen, jossa se katsoi, että Slovenia ei kuulu niihin jäsenvaltioihin, joista tarvitaan perusteellinen tarkastelu. Lisäksi komissio antoi suosituksen euroalueen talouspolitiikkaa koskevaksi neuvoston suositukseksi ja ehdotuksen vuoden 2025 yhteiseksi työllisyysraportiksi, jossa analysoidaan työllisyyspolitiikan suuntaviivojen ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden täytäntöönpanoa. Neuvosto hyväksyi suosituksen euroalueen talouspolitiikasta[8] 13 päivänä toukokuuta 2025 ja yhteisen työllisyysraportin 10 päivänä maaliskuuta 2025.

(7) Komissio julkaisi 29 päivänä tammikuuta 2025 kilpailukykykompassin. Kyseessä on strateginen kehys, jolla pyritään parantamaan EU:n maailmanlaajuista kilpailukykyä seuraavien viiden vuoden aikana. Siinä määritetään kolme välttämätöntä muutosta, joita kestävä talouskasvu edellyttää: i) innovointi, ii) vähähiilistäminen ja kilpailukyky ja iii) turvallisuus. Kuroakseen innovaatiokuilun umpeen EU pyrkii edistämään teollista innovointia, tukemaan startup-yritysten kasvua EU:n start-up- ja scale-up-strategian kaltaisilla aloitteilla ja edistämään tekoälyn ja kvanttilaskennan kaltaisten kehittyneiden teknologioiden käyttöönottoa. Vihreämmän talouden edistämiseksi komissio on laatinut kattavan kohtuuhintaista energiaa koskevan toimintasuunnitelman ja puhtaan teollisen kehityksen ohjelman, joilla varmistetaan, että siirtyminen puhtaaseen energiaan pysyy kustannusvaikuttavana, tukee kilpailukykyä erityisesti energiaintensiivisillä toimialoilla ja on kasvun veturi. Liiallisen riippuvuuden vähentämiseksi ja turvallisuuden lisäämiseksi unioni on sitoutunut vahvistamaan maailmanlaajuisia kauppakumppanuuksia, monipuolistamaan toimitusketjuja ja turvaamaan kriittisten raaka-aineiden ja puhtaiden energialähteiden saatavuuden. Näitä painopisteitä tuetaan horisontaalisilla tekijöillä, joita ovat sääntelyn yksinkertaistaminen, sisämarkkinoiden syventäminen, kilpailukyvyn rahoittaminen ja

---

5 Neuvoston täytäntöönpanopäätös, annettu 20 päivänä heinäkuuta 2021, Slovenian elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä (10612/21).

6 Neuvoston täytäntöönpanopäätös, annettu 16 päivänä lokakuuta 2023, Slovenian elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä 20 päivänä heinäkuuta 2021 annetun täytäntöönpanopäätöksen muuttamisesta (13615/1/23).

7 Neuvoston suositus, annettu 13 päivänä toukokuuta 2025, euroalueen talouspolitiikasta (EUVL C, C/2025/2782, 22.5.2025, ELI: http:// data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj).

8 Neuvoston suositus, annettu 13 päivänä toukokuuta 2025, euroalueen talouspolitiikasta (EUVL C, C/2025/2782, 22.5.2025, ELI: http:// data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj).

säästö- ja investointiunioni, osaamisen ja laadukkaiden työpaikkojen edistäminen sekä EU:n politiikkojen parempi koordinointi. Kilpailukykykompassi on sovitettu yhteen talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson kanssa. Näin varmistetaan, että jäsenvaltioiden talouspolitiikka on komission strategisten tavoitteiden mukaista, ja luodaan talouden ohjaamiseen yhtenäinen toimintamalli, jolla edistetään kestävää kasvua, innovointia ja resilienssiä kaikkialla unionissa.

(8) Vuonna 2025 talouspolitiikan koordinoinnin eurooppalainen ohjausjakso kehittyy edelleen elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanon myötä. Se, että elpymis- ja palautumissuunnitelmat pannaan kokonaisuudessaan täytäntöön, on edelleen olennaisen tärkeää eurooppalaisen ohjausjakson ensisijaisten politiikkatavoitteiden saavuttamisen kannalta, koska suunnitelmat auttavat vastaamaan tuloksellisesti kaikkiin viime vuosina annetuissa maakohtaisissa suosituksissa määritettyihin haasteisiin tai merkittävään osaan niistä. Nämä maakohtaiset suositukset ovat edelleen yhtä lailla tärkeitä arvioitaessa muutettuja elpymis- ja palautumissuunnitelmia asetuksen (EU) 2021/241 21 artiklan mukaisesti.

(9) Vuoden 2025 maakohtaiset suositukset kattavat keskeiset talouspolitiikan haasteet, joihin ei ole vastattu riittävästi elpymis- ja palautumissuunnitelmiin sisältyvillä toimenpiteillä, ottaen huomioon vuosina 2019–2024 annetuissa maakohtaisissa suosituksissa määritetyt haasteet.

(10) Komissio julkaisi 4 päivänä kesäkuuta 2025 Sloveniaa koskevan maaraportin vuodelta 2025. Siinä arvioidaan Slovenian edistymistä maakohtaisten suositusten noudattamisessa ja selvitetään, miten Slovenia on pannut elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöön. Tämän analyysin perusteella maaraportissa määritetään polttavimmat haasteet, joita Slovenialla on edessään. Maaraportissa arvioidaan myös Slovenian edistymistä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanossa, työllisyyttä, osaamista ja köyhyyden vähentämistä koskevien unionin yleistavoitteiden saavuttamisessa sekä YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin pääsemisessä.

Vuotuisen edistymisraportin arviointi

(11) Neuvosto suositti 21 päivänä tammikuuta 2025 Slovenialle seuraavia nettomenojen enimmäiskasvuprosentteja: 5,6 prosenttia vuonna 2025, 4,4 prosenttia vuonna 2026, 4,1 prosenttia vuonna 2027 ja 4,0 prosenttia vuonna 2028. Vastaavat kumulatiiviset enimmäiskasvuprosentit vuoteen 2023 verrattuna ovat 12,1 prosenttia vuonna 2025, 17,0 prosenttia vuonna 2026, 21,8 prosenttia vuonna 2027 ja 26,6 prosenttia vuonna 2028. Slovenia toimitti 28 päivänä huhtikuuta 2025 vuotuisen edistymisraporttinsa[9], jossa kerrotaan, miten se on edistynyt nettomenojen suositettujen enimmäiskasvuprosenttien noudattamisessa ja sellaisten uudistusten ja investointien toteuttamisessa, joilla vastataan eurooppalaisen ohjausjakson maakohtaisten suositusten yhteydessä määritettyihin keskeisiin haasteisiin. Vuotuisessa edistymisraportissa otetaan asetuksen (EU) 2021/241 27 artiklan mukaisesti huomioon myös Slovenian puolivuosittainen raportointi edistymisestä elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanossa.

[9] Vuonna 2025 toimitetut vuotuiset edistymisraportit ovat saatavilla osoitteessa https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en

(12) Venäjän Ukrainaa vastaan käymä hyökkäyssota ja sen vaikutukset muodostavat Euroopan unionille eksistentiaalisen haasteen. Komissio on suosittanut vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisen kansallisen poikkeuslausekkeen koordinoitua aktivoimista, jotta voidaan tukea EU:n pyrkimyksiä lisätä puolustusmenoja nopeasti ja merkittävästi. Eurooppa-neuvosto pani 6 päivänä maaliskuuta 2025 tämän ehdotuksen tyytyväisenä merkille. Neuvosto antoi komission suosituksesta [päivämäärä] suosituksen[10], jossa Slovenialle sallitaan suositetuista nettomenojen enimmäiskasvuprosenteista poikkeaminen ja niiden ylittäminen, Slovenian esitettyä 29 päivänä huhtikuuta 2025 asiaa koskevan pyynnön.

(13) Eurostatin vahvistamien tietojen[11] perusteella Slovenian julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2023 oli 2,6 prosenttia suhteessa BKT:hen, supistui 0,9 prosenttiin vuonna 2024, kun taas sen julkinen velka, joka vuoden 2023 lopussa oli 68,4 prosenttia suhteessa BKT:hen, supistui vuoden 2024 loppuun mennessä 67,0 prosenttiin. Komission laskelmien mukaan kehitys vastaa vuonna 2024 nettomenojen 4,5 prosentin kasvua. Myös Slovenia arvioi vuotuisessa edistymisraportissa nettomenojen kasvun vuonna 2024 olleen 4,5 prosenttia. Komission estimaattien perusteella finanssipolitiikan viritys[12], johon sisältyvät sekä kansallisin että EU:n varoin rahoitetut menot, oli vuonna 2024 kiristävä (1,1 % suhteessa BKT:hen).

(14) Vuotuisen edistymisraportin mukaan makrotalouden skenaariossa, johon Slovenian julkisen talouden kehitysarviot perustuvat, reaalisen BKT:n kasvun odotetaan olevan 2,1 prosenttia vuonna 2025 ja 2,4 prosenttia vuonna 2026 ja YKHI-inflaation 2,3 prosenttia sekä vuonna 2025 että vuonna 2026. Komission kevään 2025 talousennusteen mukaan reaalinen BKT kasvaa 2,0 prosenttia vuonna 2025 ja 2,4 prosenttia vuonna 2026 ja YKHI-inflaatio on 2,1 prosenttia vuonna 2025 ja 1,9 prosenttia vuonna 2026.

(15) Vuotuisessa edistymisraportissa julkisen talouden alijäämän odotetaan vuonna 2025 kasvavan 1,9 prosenttiin suhteessa BKT:hen ja julkisen talouden velan supistuvan vuoden 2025 loppuun mennessä 66,0 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Tämä kehitys vastaa vuonna 2025 nettomenojen 5,3 prosentin kasvua. Komission kevään 2025 talousennusteen mukaan vuoden 2025 julkisen talouden alijäämä on 1,3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Alijäämän kasvu vuonna 2025 johtuu pääasiassa omaisuustulojen pienenemisestä ja julkisen sektorin palkkauudistuksen vaiheittaisen käyttöönoton vuoksi suuremmista palkansaajakorvauksista. Komission laskelmien mukaan kehitys vastaa nettomenojen 4,6 prosentin kasvua vuonna 2025. Vuotuisessa edistymisraportissa esitettyjä alhaisemmat nettomenojen kasvuennusteet ja ero komission ja Slovenian ennakoiman julkisen talouden rahoitusaseman välillä johtuvat pääasiassa kiinteän pääoman bruttomuodostuksen alhaisemmasta ennusteesta ja harkinnanvaraisten tulopuolen toimenpiteiden erilaisesta arvioinnista. Komissio

---

10 Neuvoston suositus Slovenialle asetetulta nettomenopolulta poikkeamisen ja sen ylittämisen sallimisesta (kansallisen poikkeuslausekkeen aktivointi), [täydennetään: EUVL C/2025/xxx, x.x.2025].

11 Eurostat, Euro Indicators, 22.4.2025.

12 Finanssipolitiikan viritykselläkin tarkoitetaan julkisen talouden perusrahoitusaseman vuotuista muutosta. Sillä pyritään arvioimaan sekä kansallisesti rahoitetuista että EU:n talousarviosta rahoitetuista finanssipoliittisista toimenpiteistä talouteen aiheutuvaa sysäystä. Finanssipolitiikan viritystä mitataan seuraavien erotuksena: i) keskipitkän aikavälin potentiaalinen kasvu ja ii) perusmenojen muutos. Perusmenoista vähennetään harkinnanvaraiset tulopuolen toimenpiteet, mutta niihin otetaan mukaan elpymis- ja palautumistukivälineen ei-takaisinmaksettavalla tuella (avustuksilla) ja muilla EU:n varoilla rahoitettavat menot.

ennakoi myös tuotanto- ja tuontiveroista sekä sosiaaliturvamaksuista saatavien tulojen kasvavan, mikä selittää edelleen eroa komission ja Slovenian ennakoiman julkisen talouden rahoitusaseman välillä. Komission estimaattien perusteella finanssipolitiikan virityksen, johon sisältyvät sekä kansallisin että EU:n varoin rahoitetut menot, ennakoidaan olevan vuonna 2025 elvyttävä (0,3 % suhteessa BKT:hen). Julkisen talouden velan on määrä laskea suhteessa BKT:hen niin, että se on vuoden 2025 lopussa 65,5 prosenttia.

(16) Komission kevään 2025 talousennusteen mukaan on odotettavissa, että elpymis- ja palautumistukivälineen tuella, jota ei makseta takaisin (avustuksilla), rahoitetaan vuonna 2025 julkisen talouden menoja määrä, joka on 0,9 prosenttia suhteessa BKT:hen, kun vuonna 2024 avustuksilla rahoitettujen menojen määrä oli 0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla rahoitettavat menot mahdollistavat laadukkaat investoinnit ja tuottavuutta lisäävät uudistukset ilman suoraa vaikutusta Slovenian julkisen talouden rahoitusasemaan ja julkiseen velkaan.

(17) Julkiset puolustusmenot suhteessa BKT:hen pysyivät Sloveniassa vakaina ja olivat 1,2 prosenttia vuosina 2021–2023.[13] Komission kevään 2025 talousennusteessa puolustusmenojen ennakoidaan olevan BKT:hen suhteutettuina 1,4 prosenttia vuonna 2024 ja 1,6 prosenttia vuonna 2025. Tämä merkitsee vuoteen 2021 verrattuna 0,4 prosenttiyksikön kasvua suhteessa BKT:hen. Ajanjakso, jona kansallinen poikkeuslauseke on aktivoituna (2025–2028), antaa Slovenialle mahdollisuuden priorisoida julkisia menoja uudelleen tai lisätä julkisen talouden tuloja niin, että pysyvästi suuremmat puolustusmenot eivät vaaranna julkisen talouden kestävyyttä keskipitkällä aikavälillä.

(18) Komission kevään 2025 talousennusteessa Slovenian nettomenojen ennakoidaan kasvavan 4,6 prosenttia vuonna 2025 ja kumulatiivisesti 9,3 prosenttia vuosina 2024 ja 2025. Komission kevään 2025 talousennusteessa Slovenian nettomenojen kasvun ennakoidaan vuonna 2025 olevan suositettua enimmäiskasvua pienempi sekä vuositasolla että tarkasteltaessa vuosia 2024 ja 2025 yhdessä.

(19) Vuotuiseen edistymisraporttiin ei sisälly vuoden 2025 jälkeiseen aikaan ulottuvia kehitysarvioita julkisesta taloudesta. Komission kevään 2025 talousennusteen mukaan julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen on vuonna 2026 ennusteen koontipäivänä tiedossa olevien politiikkatoimien perusteella 1,5 prosenttia. Alijäämän kasvu vuonna 2026 johtuu pääasiassa suuremmista palkansaajakorvauksista. Tämä kehitys vastaa nettomenojen 7,0 prosentin kasvua vuonna 2026. Komission estimaattien perusteella finanssipolitiikan virityksen, johon sisältyvät sekä kansallisin että EU:n varoin rahoitetut menot, ennakoidaan olevan vuonna 2026 elvyttävä (0,8 % suhteessa BKT:hen). Komissio ennakoi julkisen talouden velan supistuvan vuoden 2026 loppuun mennessä 63,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen.

Keskeiset haasteet

(20) Vaikka Slovenian veroaste on edelleen alle EU:n keskiarvon, verojen koostumus ei edistä kasvua erityisen tehokkaasti. Henkilökohtaisten tuloverojen ylin veroluokka ja

[13] Eurostat, julkiset menot julkisyhteisöjen tehtäväluokituksen (COFOG) mukaan.

yhden hengen kotitaloudessa asuvan henkilön työn verokiila[14] eri tulotasoilla ovat edelleen EU:n korkeimpia. Kiinteistöverot, mukaan lukien juoksevat kiinteistöverot, ovat kuitenkin edelleen hyvin alhaisia, ja niiden osuus on alle puolet EU:n keskiarvosta. Työn verokiilan pienentäminen alentaisi työvoimakustannuksia, lisäisi työvoiman kysyntää ja parantaisi kilpailukykyä. Lisäksi korkeammat nettopalkat voisivat lisätä työvoiman tarjontaa. Vaikka ympäristöverotulojen osuus ylittää EU:n keskiarvon, verojärjestelmän avulla voitaisiin vieläkin enemmän edistää vihreiden tavoitteiden saavuttamista muun muassa soveltamalla saastuttaja maksaa -periaatetta.

(21) Slovenian väestön ikääntymiseen liittyvien kustannusten ennustetaan kasvavan merkittävästi, mikä johtaa terveydenhuoltoon, pitkäaikaishoitoon ja eläkejärjestelmiin liittyvien menojen kasvuun tulevina vuosikymmeninä. Elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää jo useita näiden järjestelmien rahoituskestävyyttä tukevia toimenpiteitä, ja uudelleentarkastelulausekkeen sisällyttämistä pitkäaikaishoitolakiin voidaan pitää merkittävänä parannuksena. Suunnitelman täytäntöönpanon lisäksi olisi kuitenkin tärkeää seurata menoja sosiaalisen suojelun riittävyyden ja rahoituskestävyyden varmistamiseksi, koska monet edellä mainittujen järjestelmien osatekijät eivät ole vielä valmiita ja taloudellinen tilanne muuttuu jatkuvasti. Menokartoituksia pidetään hyödyllisenä välineenä sellaisten kohteiden tunnistamisessa, joilla on matalampi prioriteetti tai joihin liittyy tehotonta varainkäyttöä. Näin saavutetut säästöt voitaisiin kohdentaa vastaamaan julkisen talouden uusiin puolustusalaa koskeviin haasteisiin ja digitaaliseen ja vihreään siirtymään sekä innovaatiokuilun umpeen kuromiseen, sillä näillä aloilla menojen on pysyttävä korkealla tasolla.

(22) Elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan b alakohdan ja kyseisen asetuksen liitteessä V olevan kriteerin 2.2 mukaisesti laajan joukon toisiaan vahvistavia uudistuksia ja investointeja, jotka on määrä toteuttaa vuoteen 2026 mennessä. Niiden odotetaan auttavan vastaamaan tuloksellisesti kaikkiin asiaankuuluvissa maakohtaisissa suosituksissa määritettyihin haasteisiin tai merkittävään osaan niistä. Koska aikataulu on näin tiukka, elpymis- ja palautumissuunnitelman ja siihen kuuluvan REPowerEU-luvun tuloksellisen täytäntöönpanon saaminen päätökseen on olennaisen tärkeää, jotta Slovenian pitkän aikavälin kilpailukykyä voidaan parantaa vihreän ja digitaalisen siirtymän avulla niin, että samanaikaisesti varmistetaan myös sosiaalinen oikeudenmukaisuus. Jotta Slovenia voi täyttää elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyvät sitoumukset viimeistään elokuussa 2026, on olennaisen tärkeää, että se nopeuttaa uudistusten ja investointien toteuttamista vastaamalla määritettyihin haasteisiin. Investoinnit keskittyvät voimakkaasti suunnitelman täytäntöönpanokauden loppupuolelle, mikä voi aiheuttaa merkittäviä kapasiteettihaasteita eri tasoilla. Tähän olisi siksi kiinnitettävä erityistä huomiota. Paikallis- ja alueviranomaisten, työmarkkinaosapuolten, kansalaisyhteiskunnan järjestöjen ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien järjestelmällinen osallistuminen on edelleen olennaisen tärkeää, jotta voidaan varmistaa laaja sitoutuminen elpymis- ja palautumissuunnitelman onnistuneeseen täytäntöönpanoon.

(23) Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR), oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF), Euroopan sosiaalirahasto plussan (ESR+) ja koheesiorahaston tuki kanavoidaan

[14] Verokiilalla tarkoitetaan henkilökohtaisten tuloverojen sekä työntekijän ja työnantajan sosiaaliturvamaksujen summaa, josta on vähennetty perhelisät. Se ilmaistaan prosentteina kokonaistyövoimakustannuksista.

koheesiopolitiikan ohjelmiin. Niiden toteuttaminen on Sloveniassa nopeutunut. On tärkeää jatkaa toimia ohjelmien nopean toteuttamisen varmistamiseksi ja maksimoida samalla niiden käytännön vaikutus. Slovenia toteuttaa koheesiopolitiikan ohjelmissaan jo nyt toimia kilpailukyvyn ja kasvun edistämiseksi. Slovenialla on kuitenkin edelleen haasteita, kuten tarve parantaa kilpailukykyä keskittymällä innovointiin muun muassa kehittämällä ja valmistamalla kriittisiä teknologioita, sekä energiasiirtymään, vesiresilienssiin ja asumiseen liittyviä haasteita, jotka vaikuttavat etenkin sellaisiin kaupunkikeskuksiin ja alueisiin, jotka vastaanottavat paljon matkailijoita, ja haasteita, jotka koskevat osaamisvajetta ja osaamisen kohtaamattomuutta, myös digitaalisten ja vihreiden taitojen osalta, siirtotyöläisten ja haavoittuvien ryhmien integroitumista työmarkkinoille, laitoshoidosta luopumista ja laadukkaiden, riittävien ja kohtuuhintaisten yhteisöperustaisten sosiaalipalvelujen kehittämistä. Slovenian edellytetään osana asetuksen (EU) 2021/1060 18 artiklassa tarkoitettua koheesiopolitiikan rahastojen väliarviointia tarkastelevan kutakin ohjelmaa ottaen huomioon muun muassa haasteet, jotka on määritetty vuoden 2024 maakohtaisissa suosituksissa. Komissio antoi 1 päivänä huhtikuuta 2025 ehdotuksen[15], jolla määräaikaa, johon mennessä arviointi kunkin ohjelman väliarvioinnin tuloksista on toimitettava, lykätään 31 päivästä maaliskuuta 2025. Lisäksi siinä ehdotetaan joustoa, jolla ohjelmien toteuttamista voidaan nopeuttaa, ja kannustetaan jäsenvaltioita kohdentamaan koheesiopolitiikan varoja viiteen unionin strategiseen painopisteeseen, jotka ovat kilpailukyky strategisten teknologioiden alalla, puolustus, asuminen, vesiresilienssi ja energiasiirtymä.

(24) Euroopan strategisten teknologioiden kehysväline (STEP) tarjoaa mahdollisuuden investoida EU:n keskeisiin strategisiin painopisteisiin EU:n kilpailukykyä vahvistamalla. STEP-kehysvälineen rahoitus kanavoidaan 11:n olemassa olevan EU:n rahaston kautta. Jäsenvaltiot voivat ohjata rahoitusta myös InvestEU-ohjelmaan, jolla tuetaan painopistealojen investointeja. Slovenia voisi hyödyntää näitä aloitteita tukeakseen kriittisten teknologioiden, kuten puhtaiden ja resurssitehokkaiden teknologioiden, kehittämistä tai valmistusta.

(25) Niiden taloudellisten ja sosiaalisten haasteiden lisäksi, joihin elpymis- ja palautumissuunnitelmalla ja muilla EU:n varoilla vastataan, Slovenialla on useita lisähaasteita, jotka liittyvät energia-alaan, kestävään liikenteeseen, ilmastokestävyyteen ja ympäristöön, liiketoimintaympäristöön, kilpailukykyyn ja työvoimapulaan.

(26) Kuten kilpailukykykompassissa todetaan, kaikkien EU:n toimielinten kuten myös kansallisten ja paikallisten instituutioiden täytyy ponnistella sääntöjen yksinkertaistamiseksi ja hallinnollisten menettelyjen nopeuttamiseksi. Komissio on asettanut kunnianhimoisia tavoitteita hallinnollisen taakan vähentämiseksi: taakkaa on määrä keventää kaikilta yrityksiltä vähintään 25 prosenttia ja pk-yrityksiltä vähintään 35 prosenttia. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi komissio on luonut uusia välineitä, joita ovat muun muassa EU:n lainsäädännön systemaattinen stressitestaus ja sidosryhmien vuoropuhelun tehostaminen. Tältä osin myös Slovenian on ryhdyttävä toimiin. Yrityksistä 67 prosenttia katsoo, että hallinnollisten menettelyjen monimutkaisuus on yrityksille ongelma, kun ne harjoittavat liiketoimintaa

[15] Ehdotus EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS asetusten (EU) 2021/1058 ja (EU) 2021/1056 muuttamisesta väliarvioinnin yhteydessä strategisiin haasteisiin vastaamiseksi toteutettavien erityistoimenpiteiden osalta, COM(2025) 123 final.

Sloveniassa.[16.] Tietyillä aloilla sääntelyesteet ovat edelleen suurempia kuin muualla EU:ssa. Asiantuntijapalveluihin liittyvien sääntelyesteiden vähentäminen helpottaisi asiantuntija-ammatteihin pääsyä ja voisi parantaa laatua, alentaa hintoja ja auttaa saavuttamaan EU:n yksinkertaistamistavoitteet. Erityisesti lakimiesammattia säännellään tiukemmin kuin muissa EU:n jäsenvaltioissa. Työmarkkinoiden kireyden odotetaan jatkuvan väestön ikääntyessä, joten näiden ammattien rajoitukset vaikuttavat kielteisesti taloudelliseen toimintaan ja voivat haitata kasvua pitkällä aikavälillä. Slovenia kuuluu palvelukauppaa eniten rajoittaviin jäsenvaltioihin OECD:n kauppaan kohdistuvia rajoituksia koskevan indeksin mukaan.

(27) Slovenian liiketoiminnan dynaamisuus on heikentynyt viime vuosina. Uusien yritysten perustaminen ja tehottomien yritysten lopettaminen on tärkeää, jotta resursseja voidaan kohdentaa tehokkaasti uudelleen tuottavampiin käyttötarkoituksiin ja innovatiivisempiin tuotteisiin ja palveluihin. Yritysten markkinoille tulo ja markkinoilta poistuminen oli vuoteen 2020 asti vilkkaampaa kuin EU:ssa keskimäärin, mikä oli osoitus vahvasta kyvystä sopeutua uusiin mahdollisuuksiin, mutta viime vuosina on ollut havaittavissa tahdin hidastumista. Tämä johtuu erityisesti siitä, että markkinoilta poistuvien yritysten määrä on laskenut. Vaikka yritysten poistumista markkinoilta ei voida pitää tavoitteena sinänsä, olemassa olevan tuotantorakenteen suojelemiseksi toteutettavat toimenpiteet eivät saisi olla liiallisia. Uusien yritysten syntyminen ja kasvu voivat auttaa lisäämään talouden tuottavuutta ja kilpailukykyä.

(28) Slovenian yritykset ovat enimmäkseen riippuvaisia pankkilainoista ja pystyvät harvoin hyödyntämään rahoitusmarkkinoita joukkovelkakirja- tai osakepääomarahoituksen hankkimiseksi. Vuoden 2023 lopussa pankkilainojen osuus kaikista finanssialan ulkopuolisten yritysten rahoituslähteistä vastasi Sloveniassa EU:n keskiarvoa, mutta listattujen osakkeiden ja joukkovelkakirjojen osuus oli vain kolmasosa EU:n keskiarvosta. Muun kuin lainoista koostuvan pääoman lisääminen tarjoaisi Slovenian yrityksille mahdollisuuden toteuttaa kunnianhimoisempia, kehitykseen tähtääviä investointeja, joihin liittyy suurempia riskejä. Erityisesti pääomasijoittamisen määrä suhteessa BKT:hen kuuluu vähäisimpiin EU:ssa, mikä haittaa startup-yritysten kasvua. Yhteisösijoittajat eivät osallistu riittävästi näille markkinoille. Osakepääomarahoituksen ja pääomasijoittamisen edellytysten parantaminen esimerkiksi kannustamalla eläkerahastojen sijoittamista ja edistämällä kotitalouksien säästöjen sijoittamista yksittäisille sijoitustileille voisi houkutella maahan lisää ulkomaista pääomaa ja auttaa innovatiivisia startup-yrityksiä laajentamaan toimintaansa.

(29) Vuoden 2024 Euroopan innovaatioiden tulostaulun[17] mukaan Slovenian innovaatiosuorituskyky oli vuonna 2024 edelleen hieman EU:n keskiarvon alapuolella ja parani vuosina 2017–2024 vähemmän kuin EU:ssa keskimäärin. Julkiset tutkimusmenot, yritysten tutkimukseen liittymättömät innovaatiomenot ja työntekijäkohtaiset innovaatiomenot ovat Sloveniassa edelleen suhteellisen alhaiset. Saavuttaakseen tavoitteensa tulla johtavaksi innovoijaksi vuoteen 2030 mennessä Slovenian olisi lisättävä investointejaan tutkimukseen ja kehitykseen elpymis- ja palautumissuunnitelmansa tutkimusta, kehitystä ja innovointia koskevassa strategiassa tehtyjen sitoumusten mukaisesti. Asiaankuuluvan lainsäädännön täysi ja nopea täytäntöönpano voisi luoda hyvän perustan tutkimusinvestoinneille ja auttaa tämän tavoitteen saavuttamisessa.

16 Flash-raportti ”Businesses’ attitudes towards corruption in the EU”, Eurobarometri-raportti (huhtikuu 2024).

17 European Innovation Scoreboard – Slovenia.

(30) Yritysten luottamusta mittaavan komission kyselytutkimuksen[18] perusteella yritysjohtajat Slovenian teollisuudessa ovat vuoden 2021 puolivälistä lähtien ilmoittaneet työvoimapulan olevan yritysten taloudellista toimintaa merkittävästi rajoittava tekijä. Avoimien työpaikkojen määrä on lähellä EU:n keskiarvoa. Työmarkkinoiden odotetaan pysyvän kireinä, joten yleinen osaamisen kohtaanto-ongelma on huolenaihe. Tarjolla oleva osaaminen ei vastaa työmarkkinoiden kysyntää. Avoimien työpaikkojen määrä pysyi vuonna 2024 suurena keskeisillä aloilla, kuten teollisuudessa sekä rakennus- ja palvelualoilla, vaikka avointen työpaikkojen määrä väheni edelliseen vuoteen verrattuna. Lähes puolella kaikista työnantajista oli vaikeuksia palkata sopivia työntekijöitä myös ammatillisen ja korkea-asteen koulutuksen saaneiden joukosta, mikä heikensi yritysten tuottavuutta ja innovointikykyä.

(31) Perustaidot heikentyivät 15-vuotiaiden keskuudessa vuosina 2018–2022, mikä on haaste osaamisen kehittämiselle tulevaisuudessa. Vaikka opinnoissa alisuoriutuminen oli vuosina 2015–2018 lähellä EU:n 15 prosentin tavoitetasoa, matematiikassa ja lukemisessa alisuoriutujien määrä kasvoi merkittävästi vuosina 2018–2022. Opettajapula on lisääntynyt, kun opettajan ammatin vetovoimaisuuden säilyttämisestä on tullut haastavaa. Noin 42 prosenttia Slovenian oppilaista kävi vuonna 2022 koulua, jossa opettajapula haittasi opetusta.

(32) Avoimia työpaikkoja koskevien tietojen perusteella tieto- ja viestintätekniikan alan ammattilaisia, erityisesti vastavalmistuneita, on vähän. Tästä syystä digitaalisen siirtymän tarpeiden täyttäminen on haaste yrityssektorilla. Digitaalisten taitojen puute on koko aikuisväestöä koskeva haaste, mutta erityisesti se koskee työttömiä ja henkilöitä, joilla ei ole digitaalisia välineitä käytettävissään. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä myös vihreisiin taitoihin, sillä työntekijöistä on pulaa monissa sellaisissa ammateissa, joissa tarvitaan vihreän siirtymän kannalta välttämättömiä erityistaitoja tai asiantuntemusta.

(33) Vaikka työntekijöillä ei ole työmarkkinoilla tarvittavia taitoja, kuten digitaalisia ja STEM-alojen taitoja, aikuiskoulutukseen osallistujien määrä on vähentynyt. Slovenia jää kauas kunnianhimoiseksi tavoitteekseen asettamastaan 60 prosentin osallistumisasteesta. Aikuisväestön digitaalisten taitojen puute estää monia siirtymästä aloille, joilla vaaditaan parempaa ammattitaitoa. Eniten haasteet koskevat ikääntyneitä, vähemmän koulutettuja, maahanmuuttajataustaisia ja työelämän ulkopuolella olevia henkilöitä.

(34) Ulkomailla syntyneitä työntekijöitä on tällä hetkellä 15 prosenttia maan työvoimasta. Ulkomaalaisten työntekijöiden määrä on kasvanut 48,7 prosenttia vuodesta 2019. Useimmilla näistä työntekijöistä on matala osaamistaso: yhdeksällä kymmenestä on korkeintaan alemman perusasteen koulutus ja yli kolmannes saa vähimmäispalkkaa. Slovenian työmarkkinat ovat hyötyneet tästä työntekijävirrasta, mutta työntekijöistä on edelleen pulaa, myös korkeaa osaamistasoa vaativissa tehtävissä. Toteutetuista toimenpiteistä huolimatta ulkomaalaisten työntekijöiden lupahakemusten käsittely on kohtuuttoman monimutkaisten oikeudellisten vaatimusten vuoksi edelleen merkittävästi ruuhkautunut.

(35) Työvoimapula ja osaamisvaje haittaavat palvelujen sujuvaa tarjoamista etenkin hoito- ja opetusaloilla. Avoimien työpaikkojen määrä on edelleen suhteellisen suuri hoitoalalla ja kouluissa. Koska näiden palvelujen tarjoajilla on vaikeuksia täyttää

[18] Time series – Euroopan komissio (europa.eu).

avoimia työpaikkoja, nykyisten työntekijöiden työtaakka kasvaa ja työolot heikkenevät entisestään. Kilpailukyvyn ja kasvun lisäämiseksi on keskeisen tärkeää lisätä työvoiman tarjontaa muun muassa edistämällä edelleen osallistumista työmarkkinoille, erityisesti ikääntyneiden ja matalan osaamistason työntekijöiden osalta, houkuttelemalla työntekijöitä EU:n ulkopuolisista maista ja vahvistamalla siirtotyöläisten integroitumista työmarkkinoille ja yhteiskuntaan.

(36) Fossiiliset polttoaineet, joista suuri osa tuodaan maahan, muodostavat edelleen merkittävän osan Slovenian energialähteiden yhdistelmästä (58 %), mikä myös nostaa hintoja, lisää hintavaihteluja ja vaikuttaa sitä kautta kilpailukykyyn. Tarvitaan keskitettyjä toimia, jotta voidaan nopeuttaa uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa kaikilla aloilla, lisätä energian varastointia ja vauhdittaa energiatehokkuustoimenpiteitä.

(37) Uusiutuvan energian verkkotason tuotantolaitosten, erityisesti tuulivoimaloiden, lupa- ja hallintomenettelyt ovat edelleen merkittävä pullonkaula. Tämä johtuu monimutkaisista ja pitkällisistä ympäristömenettelyistä ja kuntatason menettelyistä, jotka kestävät jopa useita vuosia. Slovenia ei ole viime vuosikymmenen aikana kasvattanut tuulivoimakapasiteettiaan huolimatta olemassa olevasta potentiaalista. Tuulivoimaloiden sijoituspaikkojen määrittäminen yksityiskohtaisten aluesuunnittelusääntöjen avulla voisi auttaa hyödyntämään potentiaalia. Lisäksi valmiuksien kehittäminen tarjoamalla paikallisviranomaisille koulutusta ja lisäresursseja voisi auttaa nopeuttamaan uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa.

(38) Yhä suurempaa osaa uusiutuvan energian tuotantolaitoksista ei voida liittää verkkoon verkon rajoitusten ja erityisesti jakelutason rajoitusten vuoksi (pienjännitejärjestelmiä koskevista hakemuksista hylätään yli 20 %), mikä korostaa tarvetta verkon vahvistamiseen. Sähköverkon vahvistamiseen tähtääviä toimenpiteitä on jatkettu elpymis- ja palautumistukivälineen avulla, mukaan lukien REPowerEU-luvun puitteissa, mutta Slovenian on tehostettava toimiaan muun muassa ottamalla käyttöön älyverkkokomponentteja. Vaikka energiatehokkuustoimenpiteitä ja erityisesti rakennusten peruskorjausta on jatkettu kansallisen rahoituskehyksen ja EU:n eri rahastojen, myös elpymis- ja palautumistukivälineen, avulla, Slovenian on tehostettava toimiaan erityisesti pitkän aikavälin peruskorjausstrategian tavoitteiden saavuttamiseksi, jotta rakennusten energiankulutusta voidaan vuoteen 2030 mennessä vähentää 17 prosenttia vuoden 2020 tasosta.

(39) Kestävien liikennemuotojen käyttöönotto on edelleen jäljessä muusta EU:sta ja riippuvuus yksityisautoilusta on yhä erittäin suuri. Liikenteen sähköistäminen on erityisen vähäistä, sillä sähkön osuus energian loppukulutuksesta liikennesektorilla on edelleen pieni, 1,3 prosenttia. Vaikka tieliikenteen kasvihuonekaasupäästöt vähenivät EU:n tasolla vuosina 2005–2023, Sloveniassa ne kasvoivat selvästi. Rautatieliikenteen ja sähköisen liikenteen aloilla toteutetaan parhaillaan monia suuria elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisia investointeja. Julkisen liikenteen käyttöä on kuitenkin vielä mahdollista lisätä.

(40) Slovenia on erittäin altis ilmastoon liittyville riskeille ja erityisesti tulville, ja se on viime vuosina kärsinyt useista äärimmäisistä sääilmiöistä (kuten maastopaloista vuonna 2022 ja myrskyistä ja voimakkaista tulvista vuonna 2023). Tämä vaikuttaa kielteisesti maan talouteen ja yhteiskuntaan, ja taloudelliset menetykset henkeä kohti ovat Sloveniassa EU:n suurimmat. Ilmastokestävyyden vahvistamiseksi toteutetuista toimista huolimatta haasteita on yhä jäljellä, ja ne liittyvät erityisesti tulvasuojelutoimenpiteiden ja luontopohjaisten ratkaisujen toteuttamiseen sekä

ympäristöhallintaan. Lisäksi vesivaroihin kohdistuu yhä enemmän paineita ja luonnon ja ekosysteemien tila huononee edelleen, mikä heikentää entisestään Slovenian ilmastokestävyyttä ja vesiresilienssiä ja tuo esiin nykyiset tähän liittyvät rahoitusvajeet.

(41) Koska euroalueen jäsenvaltioiden taloudet ovat tiiviisti yhteydessä toisiinsa ja koska ne myötävaikuttavat yhdessä talous- ja rahaliiton toimintaan, neuvosto suositti vuonna 2025, että euroalueen jäsenvaltiot toteuttavat – myös elpymis- ja palautumissuunnitelmiensa kautta – toimia vuonna 2025 annetun, euroalueen talouspolitiikkaa koskevan suosituksen noudattamiseksi. Suositukset (2), (3) ja (5) auttavat Sloveniaa noudattamaan euroalueelle vuoden 2025 suositusasiakirjassa annettua ensimmäistä suositusta, joka koskee kilpailukykyä, suositukset (4) ja (5) auttavat noudattamaan toista suositusta, joka koskee resilienssiä, ja suositus (1) suositusta, joka koskee makrotaloudellista ja rahoitusvakautta,

SUOSITTAA, että Slovenia toteuttaa vuosina 2025 ja 2026 toimia, joilla se

1. kasvattaa kokonaispuolustusmenoja ja puolustusvalmiutta 6 päivänä maaliskuuta 2025 annettuja Eurooppa-neuvoston päätelmiä noudattaen; pitäytyy neuvoston 21 päivänä tammikuuta 2025 suosittamissa nettomenojen enimmäiskasvuprosenteissa, mutta hyödyntää niitä poikkeamia, jotka on kansallisen poikkeuslausekkeen nojalla sallittu puolustusmenojen kasvun vuoksi; varmistaa sosiaalisen suojelun taloudellisen kestävyyden ja painottaa verotuloissa enemmän kasvua edistäviä ja kestäviä lähteitä; parantaa julkisen talouden laatua toteuttamalla menokartoituksia;

2. nopeuttaa elpymis- ja palautumissuunnitelman ja siihen kuuluvan REPowerEU-luvun täytäntöönpanoa ottaen huomioon määräajat, joita uudistuksiin ja investointeihin asetuksen (EU) 2021/241 nojalla sovelletaan, jotta ne saadaan ajoissa päätökseen; nopeuttaa koheesiopolitiikan ohjelmien (EAKR, JTF ja ESF+) toteuttamista hyödyntäen tarvittaessa väliarvioinnin tarjoamia mahdollisuuksia; parantaakseen kilpailukykyä hyödyntää parhaalla mahdollisella tavalla EU:n välineitä, InvestEU-ohjelman ja Euroopan strategisten teknologioiden kehysvälineen tarjoamat mahdollisuudet mukaan lukien;

3. yksinkertaistaa sääntelyä, parantaa sääntelyvälineitä ja keventää yritysten hallinnollista taakkaa myös tiettyjen palvelujen ja säänneltyjen ammattien osalta sekä vähentää palvelukaupan esteitä; vahvistaa kilpailukykyä edistämällä liiketoiminnan dynaamisuutta ja kasvuyritysten perustamista parantamalla pääomasijoittamisen, myös riskipääomasijoitusten ja yhteisösijoittajien, edellytyksiä sekä investoimalla tutkimukseen, kehitykseen ja innovointiin;

4. vauhdittaa uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa ja energian varastointia yksinkertaistamalla ja nopeuttamalla hallinnollisia menettelyjä ja lupamenettelyjä, määrittämällä tuulivoimaloiden sijoituspaikkoja ja tehostamalla lupamenettelyihin liittyvien valmiuksien kehittämistä paikallistasolla; vahvistaa sähköverkon infrastruktuuria jakelutasolla ja ottaa käyttöön älyverkkokomponentteja; nopeuttaa lisäksi energiatehokkuustoimenpiteiden toteuttamista erityisesti rakennusalalla; edistää liikennesektorin sähköistämistä ja keskittää investointeja kestävään liikenteeseen, erityisesti rautatieliikenteeseen; vahvistaa edelleen ilmastokestävyyttä ja vesiresilienssiä parantamalla ympäristöhallintaa ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen hallintaa ja nopeuttamalla kohdennettujen ilmastonmuutokseen sopeutumista edistävien toimenpiteiden ja ympäristötoimenpiteiden täytäntöönpanoa;

5. paikkaa työvoimapulaa tehostamalla taitojen ja osaamisen, myös oppilaiden perustaitojen ja vihreään ja digitaaliseen siirtymään liittyvien taitojen, tuottamista ja hankkimista; edistää elinikäistä oppimista ja koulutusta, erityisesti matalan osaamistason ja ikääntyneiden työntekijöiden osalta; lisää Slovenian houkuttelevuutta sellaisten ulkomaalaisten työntekijöiden näkökulmasta, joilla on korkea osaamistaso; parantaa työoloja erityisesti hoito- ja opetusaloilla.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja